

Kako davčna reforma spreminja letošnje izplačilo regresa

Predlagamo, kako naj ravnajo podjetja ob letošnjih predvidenih davčnih spremembah

LANA DAKIČ, JURE UGOVSEK,
TANJA SMREKAR
finance@finance.si

Z davčno reformo bo regres v višini bruto plače lahko povsem neobremenjen z davki in prispevki. Če bi se podjetje odločilo namesto običajnih 70 odstotkov povprečne mesečne bruto plače izplačati povprečno bruto plačo, bi se to občutno poznalo v žepih zaposlenih. Tistih z nižjimi plačami za približno 800 evrov, tistih z višjimi pa za približno tisoč evrov. Ali je torej smiselno z izplačilom regresa počakati do sprejetja novih davčnih sprememb? Zbrali smo ključne informacije, ki jih morate poznati in vam lahko pomagajo pri odločitvi.

Do kdaj morate izplačati regres?

1 Večina delodajalcev izplačuje regres v maju in juniju. Rok za izplačilo je po zakonu 30. junij, izjemoma lahko podjetje izplača regres pozneje zaradi nelikvidnosti. V tem primeru je skrajni rok za izplačilo 1. november tekočega leta. Ob tem naj opozorimo, da so delovni inšpektorji med svojimi prioritetaми za letos omenili tudi izplačilo regresa. Če vas po teh rokih obišče delovni inšpektor, vas lahko kaznuje z globo od tri tisoč do 20 tisoč evrov.

Kolikšen regres morate izplačati?

2 Po zakonu o delovnih razmerjih (ZDR-1) mora delodajalec delavcu, ki ima pravico do letnega dopusta, izplačati regres za letni dopust najmanj v višini minimalne plače, ki letos znaša 886,63 evra bruto. Po kolektivni pogodbi je lahko regres tudi višji, ne sme pa biti nižji od minimalnega. Podatki (Fursa) kažejo, da je bil lani v Sloveniji izplačan povprečni regres v višini 882,59 evra bruto.

Kaj velja trenutno?

3 Zdaj velja, da je največji znesek regresa za letni dopust, od katerega še ni treba obračunati prispevkov, 70 odstotkov zadnje znane povprečne bruto plače v državi. Je pa treba na regres, ne glede na znesek, obračunati in plačati akontacijo dohodnine. Ta se obračuna po povprečni stopnji dohodnine od enomesečnega dohodka.

Kaj pravijo na finančnem ministrstvu?

4 »Glede na to, da je davčno leto 2019 že v teku in so nekateri regrese že izplačali ali jih bodo še izplačali, je treba spoštovati veljavno zakonodajo v letu 2019. Če bo zakonodaja o ugodnejši davčni obravnavi regresa za letni dopust sprejeta že za leto 2019, se bo upoštevala za regrese, izplačane v davčnem letu 2019. Vsi delavci, ki bodo torej v

letu 2019 prejeli dohodek v obliki regresa za letni dopust, bodo upravičeni do ugodnejše davčne obravnave ne glede na čas izplačila regresa v davčnem letu 2019,« so nam odgovorili z ministrstva za finance, ki ga vodi Andrej Bertoncelj.

Ob tem dodajajo, da se v zvezi z zvišanjem meje pri regresu za letni dopust, do katere ni prispevkov za socialno varnost, s 70 na 100 odstotkov povprečne plače, za regrese za letni dopust, izplačane v letu 2019, še proučuje možnost izvedbe. V zvezi s prispevki pa še poudarjajo, da je zanje že v veljavi oprostitev do višine 70 odstotkov povprečne plače in daje v preteklosti le manjši delež delavcev prejel regres v znesku nad 70 odstotkov povprečne plače.

Koliko bi se sprememba obdavčitve regresa poznala v denarnicah zaposlenih?

5 Regres v višini povprečne bruto plače - ta je v zadnjih 12 mesecih znašala 1.682 evrov - bi po predlogu postal povsem neobremenjen z davki in prispevki. Če bi se podjetje odločilo za regres nameniti 500 evrov več - namesto lanskih 1.184 evrov 1.682 evrov (do zdaj je veljalo, da je pri izplačilu regresa do 70 odstotkov povprečne mesečne bruto plače neobremenjenih s prispevki), bi se to v neto prejemkih zaposlenih občutno poznalo. Tistih z nižjimi plačami za približno 800 evrov, tistih z višjimi za več kot tisoč evrov.

Bodo pa višji neto iz regresa občutili tudi zaposleni v podjetjih, ki se bodo odločila za izplačilo regresa v višini minimalne bruto plače (kar je zakonski minimum). Ta po povišanju znaša 887 evrov, ker pa bi bil po predlogu regres davčno neobremenjen, bi toliko znašalo tudi minimalno neto izplačilo regresa. Za vse v podjetjih ne glede na višino preostalih prejemkov, kot je veljalo do zdaj. Letošnji regres v takšnih podjetjih bi bil za 270 do 465 evrov višji kot po veljavni ureditvi, odvisno od plače.

Zaradi dohodninske lestvice bi spremembe najbolj občutili tisti, ki se s prejemki uvrščajo v katero od višjih dohodninskih razredov in so bili doslej pri regresu obdavčeni do 50-odstotno. Zaposleni z minimalno plačo v podjetjih, ki izplačujejo regres v višini zakonskega minimuma, velike razlike pri višini neto regresa ne bodo opazili.

Kaj pa, če ste letos že izplačali regres?

6 Ker je treba pri izplačilu (brez prispevkov) upoštevati 70 odstotkov zadnje znane povprečne bruto plače v državi, so nekatera podjetja že izplačala letošnji regres, saj je trenutno zadnji znani podatek o bruto plači za december, ta pa je zaradi izrednih izplačil (božičnic, trinajste plače ...) nekoliko višji. Torej, če bi podjetje danes želelo izplačati regres, neobremenjen s prispevki, bi lahko izplačalo 1.247,48 evra (70 odstotkov), kar je 70 evrov več, kot če bi denimo upoštevali povprečno plačo običajnega meseca, ko načeloma ni izrednih izplačil.

In če ste že izplačali regres? »Če se bodo spremembe zakona o dohodnini nanašale tudi na izplačila regresa v letu 2019, ki bodo opravljena pred sprejetjem zakona, bo podjetjem morala biti dana tudi možnost, da bodo že izplačan regres obravnavala po novi zakonodaji, fizičnim osebam pa omogočen poračun dohodnine na letni ravni,« pojasnjujeta Tadeja Jerič in Jure Ajdovec iz svetovalne družbe Unija Consulting.

Ali lahko del regresa izplačate naknadno?

7 Če ste delavcem regres že izplačali in bi morda želeli ob sprejetju nove davčne zakonodaje dodatno nagraditi delavce, lahko to še storite. »Regres za letni dopust večina izplača v enkratnem znesku, čeprav ga je mogoče izplačati v več delih,« pojasnjuje v Uniji Consultingu. V takem primeru se ob izplačilu zadnjega dela regresa ugotovi celotna višina regresa in opravi obračun posameznih delov regresa za letni dopust.

Ali izplačati regres ali počakati na spremembe?

8 Anketa med naključno izbranimi podjetji kaže, da bo večina z izplačili še malo počakala na novo davčno zakonodajo. Svetovalca iz Unije Consultinga pa pravita: »Ob predpostavki, da bo novi zakon v delu davčne obravnave izplačila regresa veljal za vsa izplačila v letu 2019, razlike pri davčni obravnavi izplačil regresa ne bo. V tem primeru bo torej vseeno, ali bodo delodajalci odložili izplačilo ali ga bodo izplačali pred sprejetjem novega zakona.«

Kaj pa, če delavec dela za polovični čas?

9 Regres je lahko tudi nižji od minimalnega, in sicer pri zaposlenih s krajšim delovnim časom. Če vaš delavec dela polovični delovni čas, je upravičen do polovice regresa. Seveda so tudi tu izjeme, denimo ko delavec dela krajši delovni čas po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, predpisih o zdravstvenem zavarovanju ali predpisih o starševskem dopustu. Takrat mu morate izplačati celoten regres.

Kakšen regres dobijo tisti, ki ne delajo vse leto?

10 Nižji regres dobijo tudi delavci, ki so se v podjetju zaposlili med letom, in sicer eno dvanajstino letnega dopusta za vsak mesec zaposlitve. Če se je nekdo zaposlil recimo aprila, je upravičen do treh četrtnin celotnega regresa, kakor ima tudi pravico do sorazmernega dela letnega dopusta.

Če ste delavcu izplačali poln regres, delavec pa vas zapusti pred koncem leta in ne vrne preveč izplačanega regresa, morate od tega zneska obračunati in plačati

prispevke za socialno varnost, popraviti obrazec REK-1 za izplačilo regresa in hkrati pisno obvestiti finančno upravo (Furs) o razlogu popravka. Namreč, če je delodajalec delavcu izplačal celoten regres, nato pa je delovno razmerje prenehalo po volji delavca, lahko delodajalec uveljavlja zahtevek po civilnem pravu za vračilo sorazmernega dela regresa. Če delodajalec ne zahteva vračila, mora od zneska, ki presega sorazmerni del 70 odstotkov povprečne plače zaposlenih v državi, obračunati in plačati prispevke. Tako velja zdaj.

Kako še lahko izplačate regres?

11 Po zakonu o delovnih razmerjih lahko druga povračila stroškov v zvezi z delom in druge prejemke delavca izplačate tudi drugače kot z denarjem. A le, če je tako določeno v kolektivni pogodbi na ravni dejavnosti.

Poznejši popravki

12 V praksi so pogoste situacije, ko so delodajalcu šele po izplačilu regresa znana dejstva o pravicah v zvezi z izplačilom regresa in se delavcem prej izplača regres v polnem znesku, na primer ko delavec po prejemu celotnega regresa odpove delovno razmerje. V tem primeru ima po trenutni zakonodaji delodajalec dve možnosti:

- od zaposlenega zahteva vračilo preveč izplačanega regresa, lahko tudi prek civilnega prava;
- če ne zahteva vračila od delavca, mora od zneska razlike plačati prispevke za socialno varnost in poročati o doplačilu prispevkov v obliki popravka že predlo-

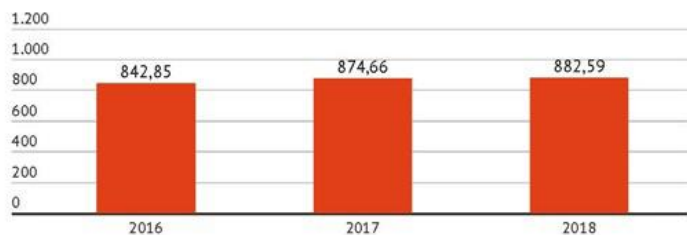
ženega obrazca REK-1, kjer vloži tudi pisno pojasnilo nastale situacije.

Poleg doplačila prispevkov za socialno varnost od razlike delodajalec nima dodatnih finančnih obveznosti, saj ni mogel predvideti dejstva o prenehanju delovnega razmerja, zato se zamudne obresti za obdobje od izplačila regresa do dneva prenehanja delovnega razmerja na podlagi pisne vloge in dokazil odpravijo.

Katere so najpogostejše kršitve pri izplačilu regresa?

13 Glede kršitev v zvezi z regresom inšpektorji poročajo, da delodajalci tega predvsem še vedno ne izplačujejo oziroma ga izplačujejo z zamikom in se pri tem nemalokrat sklicujejo na likvidnostne težave. Inšpektor lahko delodajalce kaznuje z globo od tri tisoč do 20 tisoč evrov.

Povprečni regres (v EUR)

Vir: Furs
Op.: podatki za leto 2018 še niso dokončni.